

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/14/2014
Identifikačné číslo spisu:	5013200901
Dátum vydania rozhodnutia:	13.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5013200901.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD, v právnej veci navrhovateľa: Z. E., nar. X. B. XXXX, r. č.: XXXXXX/XXXX, bytom F. F. XXX, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne zo dňa 2. septembra 2013 č. XXX XXX XXXX X, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/284/2013-30 zo dňa 12. decembra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/284/2013-30 zo dňa 12. decembra 2013 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne zo dňa 2. septembra 2013 č. XXX XXX XXXX X, ktorým odporkyňa podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o sociálnom zabezpečení“) § 114 ods.1, § 259 ods.1, § 293k, § 293l ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o sociálnom poistení“) priznala navrhovateľovi starobný dôchodok od 28. mája 2010 v sume 109,40 Eur mesačne.

Súd v konaní podľa § 2501 a nasl. O.s.p. po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporkyne a po oboznámení sa s dávkovým spisom odporkyne dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s ustanovením § 2501 ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože navrhovateľ nebol v konaní úspešný a odporkyňa nemá zo

zákona právo na ich náhradu.

V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že podľa rozhodnutia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia v Bratislave zo dňa 8. júna 2001 bol navrhovateľovi podľa § 26 zákona č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov v znení zákona č. 131/1999 Z. z. priznaný od 1. mája 2001 výsluhový dôchodok. Na nárok na výsluhový dôchodok a jeho výšku bola zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby od 1. októbra 1969 do 24. septembra 1971, doba ďalšej služby od 1. februára 1972 do 13. septembra 1979 v I. kategórii funkcií, doba od 14. septembra 1979 do 12. októbra 1986 v II. kategórii funkcií, doba od 13. októbra 1986 do 31. decembra 1999 v I. kategórii funkcií a doba od 1. januára 2000 do 30. apríla 2001 v III. kategórii.

Nakoľko navrhovateľ získal aspoň 20 rokov služby v I. a II. pracovnej kategórii, dôchodkový vek je 55 rokov veku. Vzhľadom k tomu, že dovŕšil dôchodkový vek pred 1. januárom 2004, t. j. 1. augusta 2001, o nároku na starobný dôchodok sa v súlade s § 259 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 721/2004 Z. z. rozhodlo podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003, s odchýlkami ďalej ustanovenými v zákone o sociálnom poistení. Do vzniku nároku na starobný dôchodok navrhovateľ získal 39 rokov doby zamestnania.

Na účely určenia sumy starobného dôchodku je rozhodných 36 rokov; na dobu zamestnania pred 18. rokom veku sa neprihliada. Navrhovateľ získal do 18. roku veku 1065 dní obdobia dôchodkového poistenia, t. j. 2 roky a 335 dní, avšak podľa § 22 ods. 3 Zákona o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov sa pre zvýšenie základnej výmery hodnotí len doba zamestnania po dosiahnutí veku 18 rokov do vzniku nároku na starobný dôchodok. Od 18. roku veku navrhovateľ získal 13 409 dní obdobia dôchodkového poistenia, t. j. 36 rokov a 269 dní, spolu 39 rokov a 239 dní obdobia dôchodkového poistenia. Do základnej výmery bolo zhodnotených 20 rokov z I. pracovnej kategórie, preto základná výmera je 60 %. Na zvýšenie základnej výmery zostali z I. pracovnej kategórie 2 roky a 304 dní, z II. pracovnej kategórie 7 rokov a 31 dní a z III. pracovnej kategórie 6 rokov a 299 dní, čo spolu predstavuje 16 celých rokov.

Suma starobného dôchodku do vzniku nároku na dôchodok je 92 % priemerného mesačného zárobku, t. j. 148,- € mesačne. Suma starobného dôchodku určená s prihliadnutím na dobu výkonu služby ku dňu vzniku nároku na jeho výplatu vypočítaná podľa Zákona o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov je 419,20 € mesačne.

Krajský súd poukázal na znenie článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128), podľa ktorého ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

Podľa názoru krajského súdu pretože navrhovateľ je poberateľom dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia, sumu starobného dôchodku určenú s prihliadnutím na dobu výkonu služby je preto potrebné krátiť o pomernú časť sumy starobného dôchodku zodpovedajúcu obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky.

Výpočet pomernej časti sumy starobného dôchodku určenej podľa Zákona o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov za obdobie výkonu služby: 419,20 € mesačne x 28 rokov výkonu služby / 37,4795 rokov úhrnom = 313,17386515 € mesačne. Suma starobného dôchodku je rozdiel súm

419,20 € a 313,17386515 €, t. j. 106,10 € mesačne. Suma starobného dôchodku vypočítaná podľa Zákona o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov ku dňu vzniku nároku na jeho výplatu je 106,10 € mesačne. Suma starobného dôchodku sa ďalej podľa § 82 Zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov zvyšuje odo dňa priznania o 3,05 % na sumu 109,40 € mesačne, od 1. januára 2011 o 1,8 % na 111,40 € mesačne, od 1. januára 2012 o 3,3 % na 115,10 € mesačne a od 1. januára 2013 o 11,20 € mesačne 126,30 € mesačne.

Krajský súd ďalej poukázal na to, že je nesporné, že navrhovateľovi bol priznaný od 1. mája 2001 výsluhový dôchodok podľa § 26 zákona č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov v znení zákona č. 131/1999 Z. z..

Ustanovenie § 26a Zákona o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 107/1999 Z. z. upravuje s účinnosťou od 1. júla 1999 podmienky nároku na pomerný starobný dôchodok policajta a profesionálneho vojaka a bolo prijaté v nadväznosti na zákon č. 114/1998 Z. z. o výsluhovom zabezpečení vojakov a od 1. júla 2003 sa týka aj policajtov vzhľadom na zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov. Jeho použitie je možné v prípade, že vojak, resp. policajt mali priznané výsluhové dôchodky podľa zákona č. 114/1998 Z. z., resp. zákona č. 328/2002 Z. z., alebo im nárok na výsluhovú dávku nevznikol. Nie je možné jeho použitie v prípade vzniku nároku na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb..

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie a žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, zrušil rozhodnutie odporkyne a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Podľa jeho názoru odporkyňa ako i krajský súd nesprávne posúdili právny stav v predmetnej veci, pričom nasledoval nesprávny postup pri výpočte doby poistenia a starobného dôchodku.

Poukázal na to, že odporkyňa pri posudzovaní nároku na starobný dôchodok a nároku z I. kategórie, vrátane výpočtu celkovej sumy starobného dôchodku, nezobrala do úvahy skutočnosť, že navrhovateľ bol dôchodkovo poistený aj po vzniku nároku na starobný dôchodok - t.j. po 1. auguste 2001. Teda túto dobu bolo potrebné posúdiť.

Uviedol, že odporkyňa v rozhodnutí uviedla ustanovenie § 293 ods.1 Zákona o sociálnom poistení, ale nevysporiadala sa s ním do dôsledku ako mala. V tomto smere mala odporkyňa postupovať ďalej v zmysle ustanovenia § 66 ods.2 až 9 Zákona o sociálnom poistení. Odporkyňa správne nepostupovala, keď takto neposúdila právny stav veci. Ustanovenie § 66 ods. 2 Zákona o sociálnom poistení stanovuje vypočítať starobný dôchodok podľa § 66 ods. 1 tohto zákona, napriek tomu odporkyňa konala podľa § 21 Zákona o sociálnom zabezpečení. § 66 ods.1 Zákona o sociálnom poistení sumu dôchodku určuje a vypočítava odlišne od uvedeného neúčinného § 21 ods. 1 Zákona o sociálnom zabezpečení.

Opakovane uviedol, že keby bola odporkyňa postupovala podľa Zákona o sociálnom poistení, tak by bola doba na určenie sumy starobného dôchodku 39 rokov a na dobu poistenia pred 18 rokom by sa určite prihliadalo. Uvedené nedostatky neodstránil ani krajský súd

Odporkyňa navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne. Dôvody, ktoré navrhovateľ uvádza v odvolaní považuje odporkyňa za neopodstatnené. Odporkyňa má za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť rozhodnutia odporkyne. Navrhovateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci.

K námietkam navrhovateľa uviedla, že vzhľadom na to, že navrhovateľ dovŕšil dôchodkový vek pred 1. januárom 2004, t.j. 1. augusta 2001, o nároku na starobný dôchodok bolo v súlade s § 259 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 721/2004 Z.z. rozhodnuté podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003, s odchýlkami ustanovenými v Zákone o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky udáva, zhodne s názorom vysloveným v rozsudku krajského súdu, že predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporkyne, ktorým bol navrhovateľovi podľa § 21 Zákona o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, § 114 ods. 1, § 259 ods. 1, § 293k, § 293l ods. 1 a § 82 Zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov priznaný od 28. mája 2010 starobný dôchodok v sume 109,40 Eur, pričom navrhovateľ namietal právne posúdenie otázky nároku na starobný dôchodok ako i sumu starobného dôchodku a to, či mal byť jeho nárok na starobný dôchodok posudzovaný podľa Zákona o sociálnom zabezpečení alebo podľa Zákona o sociálnom poistení.

V uvedenej právnej veci najvyšší súd udáva, že navrhovateľ si žiadosťou o starobný dôchodok spísanou dňa 28. mája 2013 uplatnil nárok na starobný dôchodok od 1. augusta 2001. Odporkyňa priznala navrhovateľovi v súlade s ust. § 114 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení starobný dôchodok tri roky späťne, t.j. od 28. mája 2010.

Ako bolo v konaní zistené navrhovateľovi bol rozhodnutím Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia v Bratislave zo dňa 8. júna 2001 podľa § 26 zákona č. 114/1998 Z.z. o sociálnom zabezpečení vojakov v znení zákona č. 131/1999 Z.z. priznaný od 1. mája 2001 výsluhový dôchodok.

Navrhovateľ získal aspoň 20 rokov služby v I. a II. pracovnej kategórii, takže jeho dôchodkový vek je 55 rokov veku.

Vzhľadom k tomu, že dovŕšil dôchodkový vek pred 1. januárom 2004, t.j. 1. augusta 2001, o nároku na starobný dôchodok sa v súlade s § 259 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 721/2004 Z.z. rozhodlo podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003, s odchýlkami ďalej ustanovenými v Zákone o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 od. 1, 2 O.s.p. potvrdil, pričom sa stotožnil s právnym posúdením veci, ktoré krajský súd náležite odôvodnil.

Námietky navrhovateľa neboli tak spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku krajského súdu.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.